

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D. a JUDr. Ing. Venduly Sochorové ve věci

žalobců: a) I. P.
b) J. P.
oba zastoupeni advokátem Mgr. Petrem Balabánem
sídlem Táborská 411/34, Praha 4

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo nám. 3, Brno

za účasti: Mgr. D. O.
zastoupen advokátem Mgr. Radovanem Dospělem
sídlem Marešova 305/14, Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2019, č. j. JMK 159676/2019

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí ze dne 8. 11. 2019, č. j. JMK 159676/2019 a rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství ze dne 22. 5. 2019, č. j. MMB/0215764/2019 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 39 343 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jejich zástupce Mgr. Petra Balabána, advokáta.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 13. 1. 2020 se žalobci domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného ve výroku pod bodem I. tohoto rozsudku. Tímto rozhodnutím bylo potvrzeno (a v nepodstatné míře změněno pouze posunutím termínu odstranění vodního díla) předchozí shora též ve výroku pod bodem I. tohoto rozsudku uvedené rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství, které nařídilo postupem ve smyslu ust. § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) odstranění nepovolené stavby – propojovacího potrubí na pozemku p. č. XA v k. ú. Ch. v následujícím rozsahu: propojovací potrubí mezi realizovanými objekty – čistírnou odpadních vod Microclar AT 8 a retenční nádrží dešťových vod z potrubí PVC DN 150 v délce 6,14 m.
2. Důvodem pro vydání rozhodnutí o odstranění nepovolené stavby byly následující skutečnosti. Ačkoliv se řízení o odstranění stavby vodního díla [čističky odpadních vod, retenčně sedimentační jímky, vsakovacího objektu a propojovacího potrubí pro rodinný dům osoby zúčastněné na řízení (dále též „stavebník“)] týkalo vícero zmiňovaných nepovolených staveb, došly správní orgány k závěru, že ostatní stavby (vyjma propojovacího potrubí) jsou buď stavby, na něž bylo vydáno řádné povolení, a to v rámci povolení stavby pro rodinný dům stavebníka (stavební objekty, akumulací nádrž s přepadem do vsakovací jímky; likvidace srážkových vod má být dle žalovaného povolena) ze dne 30. 7. 2012, právní osud ostatních staveb pak byl podle názoru správních orgánů řešen v rámci souběžně probíhajícího řízení o dodatečném povolení stavby. Předmětné potrubí PVC DN 150 v délce 6,14 m na pozemku p. č. XA v k. ú. Ch. je pozůstatkem původního řešení likvidace předčištěných odpadních vod, přičemž způsob likvidace mísení srážkových vod s předčištěnými vodami odpadními byl v rozporu s normativními požadavky na likvidaci přečištěných odpadních vod a nelze takový způsob právně legalizovat dodatečným povolením stavby; proto bylo vydáno rozhodnutí o odstranění tohoto propojovacího potrubí.

II. Obsah žaloby

3. Žalobní námitky spočívají v následujících tvrzeních. Napadená rozhodnutí rozhodla o pouhé části původního předmětu řízení, neboť prvostupňový správní orgán zahájil dne 14. 10. 2016 řízení o odstranění stavby vodního díla v celém rozsahu podle žádosti stavebníka o dodatečné povolení „černé“ stavby (čistička odpadních vod, retenční nádrž, vsakovací zařízení a propojovací potrubí). Závěr správních orgánů o tom, že vsakovací nádrž, retenční nádrž a kanalizační potrubí odpovídají stavebnímu povolení a projektové dokumentaci pro stavební řízení týkající se povolení stavby rodinného domu z roku 2012 je nesmyslný, neboť to, co bylo povoleno ve stavebním řízení v roce 2012, v žádném případě neodpovídá faktickému provedení stavby ani žádostem stavebníka o dodatečné povolení vodního díla. Stavebník nikdy nedoložil, jaké dílo vybudoval, nedoložil žádnou fotodokumentaci. Jím předkládané projektové dokumentace neodpovídají realitě a nebyl tak doložen skutečný stav provedení stavby (toto ostatně bylo důvodem pro zastavení řízení ve věci žádosti o dodatečné povolení stavby). Mezi vsakovacím zařízením a studní žalobců se nachází pouze štěrkopísek, přičemž splašková voda, kterou produkuje stavebník, je nasávána do studny žalobců. Čistička odpadních vod, retenční nádrž,

vsakovací zařízení a propojovací potrubí tvoří jeden funkční celek a i samostatně jsou vodními díly. O jejich povolení proto nemohl rozhodnout obecný stavební úřad v roce 2012 a ani o nich nerozhodl. V přilehlé ulici k rodinnému domu stavebníka je kanalizační řad, je proto otázkou, proč tam stavebník není připojen. Stavba uvedeného zařízení má negativní dopad na pozemek žalobců; za odpadní vody je nutno považovat i dešťové kvůli bezprostřední blízkosti studny žalobců. Žádost stavebníka o dodatečné povolení vodního díla a navazující rozhodnutí se týkají pouze otázky vytvoření dalšího nového vsakovacího zařízení, čističky odpadních vod a propojení. Řízení o dodatečném povolení díla nebránilo možnosti odstranění stávajícího nepovoleného vsakovacího zařízení s retenční nádrží a potrubím.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. V písemné vyjádření k žalobě zopakoval žalovaný skutkovou a právní argumentaci obsaženou v žalobou napadeném rozhodnutí. Považuje proto uplatněná žalobní tvrzení (která byla použita již v rámci správního řízení) za nedůvodná. Navrhl tedy, aby soud žalobu zamítl.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

5. Osoba zúčastněná na řízení (dále též „stavebník“) rovněž požadoval, aby soud žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil, ovšem z jiných důvodů, než uplatňují žalobci. Poukázala na skutečnost, že rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství ze dne 20. 5. 2019, č. j. MMB/0208881/2019, týkající se povolení k nakládání s vodami spočívající ve vypouštění odpadních vod přes půdní vrstvy do vod podzemních z čistírny odpadních vod na pozemku p. č. XA a dodatečného povolení stavby vodního díla čistírny odpadních vod, vsakovacího objektu a propojovacího potrubí na stejném pozemku (dále jen „povolení k vypouštění odpadních od a dodatečné stavební povolení 2019“) je již pravomocné. Faktickou realizací stavby podle citovaného rozhodnutí dochází k zániku propojovacího potrubí, jenž má být odstraněno a které zůstane bez užitku ležet v zemi (zde vede jiné aktuálně pravomocně povolené propojovací potrubí k novému vsakovacímu zařízení). Odstraňované propojovací potrubí samovolně zaniklo a je nahrazeno jinou stavbou propojovacího potrubí. Zrušením rozhodnutí o odstranění tohoto potrubí by bylo zabráněno zbytečnému poškození nadzemní soustavy rostlin a vzniku zbytečných nákladů; termín daný k odstranění vodního díla již není ani reálné splnit.

V. Obsah jednání před soudem

6. V rámci nařízeného jednání setrvali zástupci účastníků řízení, včetně zástupkyně osoby zúčastněné na řízení na svých dosavadních procesních stanoviscích.
7. Přítomný žalobce podal k věci následující vyjádření: Parc. č. XB odst. 1 si žalobci pořídili zhruba před pěti lety než započala osoba zúčastněná na řízení stavět, a to proto, aby mohli na pozemku – zahrádce pěstovat zeleninu. Žalobce byl rád, že si pozemek pořídil a začal na něm „zahradničit“; to šlo do doby, než stavebník zhotovil na vedlejším pozemku nepovolenou stavbu. Parcely v uvedeném místě jsou úzké (cca 6,5 m), jsou využívány pro pěstování zeleniny. Stavebník ovšem nepovolenou stavbou fakticky zřídil ze studny žalobců (přiléhající k pozemku stavebníka) septik. Stavbu prováděl ke konci roku 2015, v létě roku 2016 čpěly v okolí stavby výpary z odpadů. Žalobce má na zahrádce 2 zásobníky na přehřívání vody ze studny, přičemž i v nich byla voda kalná a vytvářely se v nich

chuchvalce od znečištění. Nemohl proto využívat jako doposud vodu ze studny pro zalévání listové zeleniny, neboť voda ze studny dokázala tuto zeleninu spálit; listnatá zelenina tam nemá šanci přežít. Žalobci není známo, co přesně na svůj pozemek stavebník za stavbu umístil. Jediný projekt, ke kterému měl žalobce možnost se vyjádřit, byl septik, který měl být navíc umístěn nahoře před domem (na pozemku je svažité terén). Žalobci je známo, že stavebník v souvislosti s předmětnou stavbou vyhloubil jámu o značných rozměrech, včetně hloubky, přičemž v místě je slušný přítok spodní vody. Když stavebník zahájil svoji stavbu, začala se mu bořit vyhloubená jáma, z toho důvodu tam dovezl čtyři „fůry“ makadamu; vyhloubený otvor šel až do pěti metrů hloubky, na úroveň studny žalobců. Pozemky jsou přitom úzké. Stavebník dovezený materiál hutnil, přičemž skruže ze studny žalobců se posunuly a stavebník si tak de facto z jejich studny zřídil svůj prodloužený septik. K dotazu soudu žalobce doplnil, že není pravdou (jak je ve správním spise obsaženo tvrzení stavebníka, viz jeho podání ze dne 24. 10. 2017 a 13. 8. 2019), že by žalobci byli vedeni snahou přimět stavebníka k zaplacení nějaké finanční částky; toto neodpovídá v žádném případě realitě.

8. K důkazu soud provedl většinu žalobcem navrhovaných listin označených v žalobě. Jedná se o žádost stavebníka o dodatečné povolení stavby vodního díla podanou 2. 8. 2017, projektovou dokumentaci vodního díla předloženou stavebníkem k jeho žádosti o dodatečné povolení vodního díla v srpnu 2017, usnesení Magistrátu města Brna ze dne 25. 10. 2017, č. j. MMB/0426691/2017, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobce o povolení k vypouštění odpadní vod do podzemních a o dodatečné stavební povolení k domovní čistírně odpadních vod, rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí ze dne 12. 1. 2018, č. j. JMK 3705/2018, jímž bylo posledně citované rozhodnutí Magistrátu města Brna zrušeno, námitku žalobců ze dne 3. 4. 2019 v řízení o dodatečném povolení vodního díla a vypouštění vod, vyjádřením žalobců k listinám ze dne 19. 4. 2019 ve stejném řízení, rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství, č. j. MMB/0208881/2019 a odvolání žalobců ze dne 27. 6. 2019 proti tomuto rozhodnutí. Veškeré uvedené listiny se nacházejí v soudem vyžádané spisové dokumentaci žalovaného a prvostupňového správního orgánu týkajícího se řízení o povolení vypouštění odpadních vod a dodatečného stavebního povolení 2019 (připojeno k věci týchž účastníků, vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 A 168/2020). Soud zamítl návrh žalobců na provedení důkazu stavebním povolením vydaným Úřadem městské části Brno-Chrlice, sp. zn. SU 01635/12, neboť pro posouzení věci s ohledem na níže zaujatý názor soudu nebylo potřeba takového rozhodnutí od správního orgánu vyžadovat a provádět jím důkaz. Soud rovněž neprovedl důkaz ostatními listinami označenými v žalobě jako důkazní návrhy, neboť tyto listiny se nacházejí ve spisové dokumentaci k předmětné věci, jež byla ze strany žalovaného soudu předložena; obsah uvedených listin navíc není mezi účastníky řízení sporný. Soud dále s ohledem na obsah projektové dokumentace předložené stavebníkem k řízení o žádosti o dodatečné povolení předmětné stavby, s přihlédnutím k jeho vyjádření ve správním řízení ohledně otázky, jaký charakter má zařízení, jež umístil na svém pozemku, provedl k důkazu vtištěné části internetových stránek prodejců nabízejících aktuálně zařízení, jež by mělo být podle tvrzení stavebníka, resp. projektové dokumentace na jeho pozemku umístěno (čl. 114 - 124 soudního spisu). K posledně uvedeným důkazům zástupce žalobce uvedl, že žalobci není známo, co bylo ze strany stavebníka umístěno na jeho pozemku a zda je to zařízení, které uvedl v projektové dokumentaci.

9. Zástupce žalobců zdůraznil, že jediným jejich zájmem je, nechť je ze strany stavebníka vybudováno, s čím žalobci souhlasili, tedy jímka na vyvážení znečištěných vod, přičemž v současné době stavebníkem vybudované zařízení funguje jako vypouštění splašků do zahrádkářské kolonie. V rámci správního řízení přes protesty žalobců nebylo zadokumentováno a není zřejmé, co stavebník na svůj pozemek umístil a tedy nelze dovodit to, co uvádí správní orgány, že zařízení má být „pokryto“ stavebním povolením na rodinný dům z roku 2012.

VI. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů, tak i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti; dospěl přitom k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Předmětné řízení o odstranění stavby vychází z ust. § 129 odst. 1 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „stavební zákon“), podle něhož platí, že stavební úřad nařídí odstranění stavby vlastníku stavby nebo s jeho souhlasem stavebníkovi stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření nebo jiného úkonu vyžadovaného stavebním zákonem, anebo v rozporu s ním, a stavba nebyla dodatečně povolena.
12. Dále podle odst. 2 tohoto ustanovení platí, že stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odst. 1 písm. b). V oznámení o zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Byla-li žádost o dodatečné povolení podána před zahájení řízení o odstranění stavby, má se za to, že byla podána v okamžiku zahájení řízení o odstranění stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti. Jde-li o stavbu vyžadující stavební povolení, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o stavební povolení. Jde-li o stavbu vyžadující ohlášení, žadatel předloží podklady předepsané k ohlášení. Jde-li o stavbu vyžadující pouze územní rozhodnutí, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o územní rozhodnutí. V řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad postupuje přiměřeně podle § 90 a § 110-115; ohledání na místě je povinné. Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení.
13. Podle ustanovení odstavce třetího citovaného ustanovení stavebního zákona platí, že stavbu uvedenou v odst. 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území, b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje, c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení.

14. Z citované právní úpravy a navazující judikatury vyplývá, že zahájené řízení o odstranění stavby může být ukončeno následujícími způsoby. První variantou je nařízení odstranění stavby (viz ust. § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona). Druhou možností je zastavení řízení postupem ve smyslu ust. § 66 odst. 2 správního řádu s odkazem na stavební zákon jako zvláštní právní předpis, a to v případě, kdy nabude právní moci rozhodnutí, jímž se „černá“ stavba dodatečně povoluje. Další variantou postupu řízení o odstranění stavby je vydání meritorního rozhodnutí s výrokem, že odstranění stavby se nenařizuje. Takovýto postup je možný v případě, kdy správní orgány dojdou k závěru, že předmětná stavba povolení nevyžadovala nebo k závěru, že ve skutečnosti v minulosti povolena byla, případně bylo prokázáno, že vlastník stavby nebo stavebník sám nelegální stavbu dobrovolně odstranil; při této variantě je menšinově akceptováno zakončení řízení o odstranění stavby formou zastavení řízení jako v druhém uvedeném případě s tím, že usnesení se doručuje účastníkům řízení a je proti němu přípustné odvolání (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2011, č. j. 5 As 30/2011-93, ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 76/2012-35, ze dne 3. 10. 2018, č. j. 9 As 358/2017-36 a stanoviska veřejného ochránce práv č. 898/2011/VOP, 3450/2012/VOP a 4708/2014/VOP).
15. Ze spisové dokumentace v předmětné věci vyplývá, že prvostupňový správní orgán oznámením ze dne 14. 10. 2016 zahájil řízení o odstranění stavby vodního díla, a to stavby čistírny odpadních vod, vsakovacího objektu a propojovacího potrubí pro stavbu rodinného domu při ulici V rejích. Fakticky se však mělo jednat i o retenčně sedimentační jímku, jak vyplývá například z prvostupňového rozhodnutí o odstranění nepovolené stavby – propojovacího potrubí, kde je vylíčeno, že žádost stavebníka ze dne 5. 10. 2016 o dodatečné povolení staveb vodních děl zahrnovala i tuto stavbu a tato skutečnost vyplývá i z projektové dokumentace předložené stavebníkem k žádosti o povolení k vypouštění odpadní vod do vod podzemních a o dodatečné stavební povolení došlé prostupňovému správnímu orgánu dne 5. 10. 2016.
16. V rámci předmětného řízení o odstranění stavby rozhodl prvostupňový správní orgán nejprve dne 4. 9. 2017 tak, že nařídil odstranění stavby vodních děl – čistírny odpadních vod a propojovacího potrubí pro stavbu „RD při ul. V. r.“ vybudované bez stavebního povolení [poznámka soudu - v tomto rozhodnutí nebylo rozhodováno o vsakovacím zařízení, ani o retenční nádrži, ačkoliv je v odůvodnění rozhodnutí zmíněno, že se v dané věci jedná mimo jiné o řízení o odstranění vsakovacího objektu a že bylo vedeno řízení o dodatečné povolení vodních staveb čistírny odpadních vod, retenční nádrže, vsakovacího zařízení a propojovacího potrubí (důvodem pro nařízení odstranění nepovolené stavby bylo zjištění, že řízení o dodatečném povolení bylo zastaveno)]. Citované prvostupňové rozhodnutí však bylo zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. JMK 2255/2018. Následující prvostupňové rozhodnutí bylo v předmětné věci vydáno 22. 5. 2019 (viz výrok I. tohoto rozsudku) a jak již bylo vylíčeno, rozhodlo pouze tak, že nařizuje odstranění nepovolené stavby – propojovacího potrubí v rozsahu mezi čistírnou odpadních od a retenční nádrží dešťových vod v délce 6,14 m.
17. Z uvedené rekapitulace jednoznačně vyplývá, že správní orgány rozhodly pouze o části nepovoleného vodního díla, aniž by o zbývajícím předmětu řízení bylo rozhodnuto shora uvedeným zákonným postupem. Zmínka žalovaného (pouze ve vyjádření k žalobě) o institutu mezitímního rozhodnutí je nedůvodná, neboť se o žádné mezitímní rozhodnutí ve smyslu ust. § 148 správního řádu v předmětné věci nejednalo. Rozhodnutí o odstranění

stavby a navazující odvolací rozhodnutí žalovaného neobsahují žádnou informaci o tom, že by se mělo jednat o částečné rozhodnutí a z obsahu těchto rozhodnutí i z obsahu celého správního spisu jednoznačně vyplývá, že se správní orgány domnívaly, že napadeným rozhodnutím žalovaného a rozhodnutím o odstranění stavby potrubí byl vyčerpán celý předmět správního řízení beze zbytku. Z obsahu správního spisu též jednoznačně vyplývá, že před vydáním rozhodnutí o odstranění stavby nebylo vyčkáno pravomocného rozhodnutí, například o čističce odpadních vod (ač bylo zahájeno řízení o odstranění čističky odpadních vod) a totéž se týká vsakovacího zařízení (správním orgánem prvního stupně tvrzená skutečnost, že „nově navrhovaný vsakovací objekt“ není dosud vybudován, nemůže být oporou pro zvolený postup v předmětném řízení). Již ze všech dosud uvedených důvodů nemohou (jak napadené rozhodnutí žalovaného, tak předcházející prvostupňové rozhodnutí) z pohledu přezkumu jejich zákonnosti obstát a soud proto přistoupil k jejich zrušení. K dalším důvodům zrušení rozhodnutí a k vypořádání zbylých žalobních námitek, jež má smysl (s ohledem na důvody zrušení rozhodnutí) vypořádat, se soud vyjadřuje níže.

18. Žalobci rozporují, že jim není známo, co vlastně a v jakém rozsahu se nachází za objekty na západní části pozemku stavebníka p. č. XA. K této námitce uvádí soud následující. Pokud žalovaný rozhodoval v řízení o odstranění nepovolených staveb a argumentuje, že „právní osud ostatních staveb“ je řešen v rámci souběžně probíhajícího řízení o dodatečné povolení stavby a že likvidace srážkových vod je povolena v souladu s platnou legislativou rozhodnutím stavebního úřadu Úřadu městské části Brno-Chrlice ze dne 30. 7. 2012 ve věci povolení stavby s názvem „Rodinný dům B., ulice V. r.“ pro stavební objekty mimo jiné akumulární nádrž s přepadem do vsakovací jímky, pak je třeba trvat na řádném zjištění, jaké vůbec objekty se v předmětné části pozemku stavebníka nachází. Ze správního spisu vyplývá, že správní orgány při své úvaze vycházely pouze z obsahu stavebního povolení, aniž by měly k dispozici projektovou dokumentaci ověřenou ve stavebním řízení. Z místního šetření (obsaženého ve spisové dokumentaci) ze dne 13. 12. 2016 ve věci dodatečného povolení stavby vodního díla (pozn. soudu - podle vyjádření žalobce bylo v té době předmětné dílo cca jeden rok provedeno) vyplývá, že stavba vodních děl byla dokončena, čistička odpadních vod není provozována. Nad čističkou odpadních vod byla nalezena jímka s vodou (šedý plast), bylo zjištěno, že stavba byla provedena v rozporu s projektovou dokumentací a že nelze ověřit skutečný stav realizace stavby. Jak v řízení o dodatečném povolení stavby, v řízení o odstranění stavby, tak i v řízení před soudem žalobci opakovaně poukazovali na skutečnost, že jim není známo, co přesně a v jakém rozsahu stavebník vybudoval a že k vybudovanému dílu, ač k tomu byl stavebník opakovaně správními orgány vyzýván, nedoložil žádnou dokumentaci skutečného provedení či fotodokumentaci nebo jiné podklady, které by umožňovaly zjistit přesný rozsah vybudovaných staveb. Nedoložení skutečného stavu provedení díla bylo důvodem k opakovanému zastavení řízení o dodatečném stavebním povolení.
19. Žalobci namítali (jak v citovaných správních řízeních, tak v žalobě), že bez zjištění, co a jakým způsobem je na pozemku stavebníka vybudováno, nelze ani tvrdit, že toto není vodním dílem, ani to, že by mělo být vybudováno v souladu se stavebním povolením na rodinný dům z roku 2012; fakticky bylo vybudováno blíže neidentifikované vodní dílo, které ani obecný stavební úřad neměl kompetenci povolit. K tomu soud dále uvádí, že otázkou, co bylo vlastně vybudováno, se mimo jiné zabývá i žádost stavebníka o dodatečné povolení, doručená správnímu orgánu prvního stupně dne 5. 10. 2016 (zhruba již jeden rok

mělo být dílo provedeno). Ze souvisejících podkladů vyplývá možný rozsah díla - z popisu obsaženého v dokumentu Hydrogeologický doplňkový průzkum na předmětném pozemku z června roku 2017 se podává, že na pozemku mají být umístěny 4 vsakovací zařízení AS - Krecht T 1600 s koncovkami AS - Krecht T 100 S/100 E o objemu cca 36,5 m³, dále zde má být umístěna retenční nádrž o objemu 3,8 m³, kam mají být svedeny dešťové a předčištěné vody, jenž se používají na zálivku a zbytek jde do vsakovacího zařízení. Dále má být na pozemku v blízkosti retenční nádrže umístěna čistička odpadních vod, kam jdou odpadní vody z rodinného domu; jedná se o čističku AQUATEC Microclar AT8. Z listiny obsažené ve správním spise nazvané Hydrogeologické posouzení možnosti vsakování (Číž, březen 2017) vyplývá, že toto hodnocení vychází z předpokladu, že vsakovací zařízení bylo vybudováno podle návrhu. Podle projektové dokumentace předložené stavebníkem založené ve správním spise, s datem 09/2012, revize 11/2015 (v převažujících rysech odpovídající projektové dokumentaci předložené stavebníkem a založené ve správní dokumentaci týkající se dodatečného povolení stavby) vyplývá, že splašková voda z rodinného domu má být vedena do čističky odpadních vod Microclar AT8, proudění předčištěné odpadní splaškové vody má potom pokračovat západním směrem do retenční a sedimentační nádrže potrubím PVC DN 150 (o němž je v napadeném prvostupňovém správním rozhodnutí uvedeno, že má jít o délku potrubí 6,14 m; poznámka soudu - z předložené projektové dokumentace není možno přesně tuto délku zjistit, odměřování její délky pomocí poměrů v dokumentaci uvedených zařízení, jejichž rozměry jsou známy, nevedlo k přesnému závěru o uvedené délce potrubí; o skutečné délce či přesném umístění nesvědčí ani pouze hrubá orientační poloha stavby vyplývající z prvostupňového správního rozhodnutí určená pomocí souřadnicového systému JTSK). Dále následuje retenční a sedimentační nádrž označená jako „PP nádrž, podzemní, hranatá, samonosná 5,5 m³“, do níž má ústít, jak předčištěná splašková voda z čistírny odpadních vod, tak dešťová voda, dále má následovat potrubí DN 200 a rozdvojené potrubí DN 150, dále ještě vzduchové potrubí DN 100, to vše ústící do vsakovacího zařízení AS - Krecht, jak bylo shora vyličené. V druhé citované projektové dokumentaci 10/17 je uvedena modifikace ve formě vedení dešťových a splaškových vod, nikoliv po jižní, ale po severní straně pozemku stavitele, přičemž čistírna odpadních vod má být využívána pro splaškovou vodu a přečištěná splašková voda má ústít do vsakovacího objektu s drceným kamenivem frakce 32/63 objemu 1,0 m³, jenž má být (či je?) umístěn severně od vsakovacího zařízení AS - Krecht.

20. K tomu, co je na pozemku stavebníka provedeno, se vyjádřil žalobce v rámci nařízeného jednání (uvedeno shora v části týkající se rekapitulace obsahu nařízeného jednání před soudem), přičemž v rámci předmětného správního řízení žalobci opakovaně namítali, že do jejich blízké studny proniká znečištěná voda, jenž jim tam ničí vodu, kterou nemohou z tohoto důvodu používat na zalévání zeleniny.
21. Žalobci také opakovaně namítali (ještě před uvedeným místním šetřením ze dne 13. 12. 2016), že není známo skutečné provedení stavby a žádali proto, aby ve věci proběhlo místní šetření. Jak již bylo uvedeno, v rámci místního šetření ze dne 13. 12. 2016 bylo zjištěno, že stavba byla provedena v rozporu s projektovou dokumentací, nelze ověřit skutečný stav realizace stavby a stavebník byl vyzván, ať doloží skutečné provedení stavby a dokumentaci (stavební deník, fotodokumentaci a jiné). Ve spise je dále doloženo vyjádření žalobců ze dne 19. 12. 2016 v řízení o dodatečném povolení stavby, kdy tito namítají, že zástupce stavebníka na místním šetření nebyl schopen potvrdit/doložit

skutečné provedení stavby, tato není provedena podle projektové dokumentace (včetně umístění vsakovacího zařízení) a dosud nebyly zpřístupněny všechny objekty na pozemku. V předmětném správním spisu se dále nachází žádost stavebníka o stavební povolení k čističce odpadních vod, doručené správnímu orgánu dne 30. 5. 2017, nedatovaná s uvedeným předpokládaným termínem dokončení stavby 06/2016. Ve správní dokumentaci týkající se řízení o dodatečném povolení stavby se dále nachází obdobná žádost, kde je ručně dopsáno, že má jít o žádost o dodatečné stavební povolení a tato žádost byla doručena správnímu orgánu dne 2. 8. 2017. V námitkách žalobců v řízení o odstranění stavby ze dne 26. 6. 2017 byly zopakovány jejich námitky proti místnímu šetření i všechny ostatní dosavadní námitky a je zde uvedeno, že rodinný dům je stavebníkem užíván, v době místního šetření byla čistička odpadních vod nefunkční, tudíž do vsakování zřejmě vedou nepředčištěné odpadní vody. Ve správním spise se též nachází rozhodnutí Úřadu městské části města Brna ze dne 1. 9. 2017, jenž zakazuje stavebníkovi užívat rodinný dům v Brně, na ulici V rejích, a to mimo jiné z důvodů, že nebyl předložen situační výkres skutečného provedení stavby, nebyly předloženy doklady o dokončení stavby nepropustné jímky (žumpy) na vyvážení a nebyl doložen doklad o nepropustnosti takové jímky. Z odvolání stavebníka proti rozhodnutí ve věci řízení o odstranění stavby vodního díla vydaného dne 4. 9. 2017 (vyjádření ze dne 24. 10. 2017) je mimo jiné uvedeno, že v případě předmětných staveb se má jednat o naprostou technologickou špičku z hlediska lidského poznání, přičemž náklady na vybudování tohoto zařízení, jakož i náklady na vybudování k těmto od domu vzdálených objektů technických sítí přesahují řád jednoho milionu (korun).

22. Dále v rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018, kterým bylo zrušeno předchozí rozhodnutí ve věci odstranění čističky odpadních vod a propojovacího potrubí je uvedeno, že podle stavebního povolení z roku 2012 byla stavebníkovi povolena akumulární nádrž s přepadem do vsakovací jímky a jímky na vyvážení, přičemž toto rozhodnutí je pravomocné a je tedy zřejmé, že vodoprávní úřad nemůže nařizovat odstranění řádně povolené stavby. Žalovaný uvedl, že podstata věci je založena na zodpovězení základní otázky, a to jestli správní orgán v předmětném řízení dostatečně zjistil skutkový stav věci na základě předložených listinných důkazů a na základě provedeního dokazování tak, aby byla dodržena základní zásada materiální pravdy ve smyslu § 3 správního řádu. Dále je uvedeno, že vypouštění odpadních vod z jednotlivých staveb pro bydlení přes půdní vrstvy do vod podzemních lze povolit pouze ve zcela výjimečných ojedinělých případech. V uvedeném rozhodnutí žalovaný taktéž vytkl prvostupňovému správnímu orgánu, že nevypořádal námitky žalobců, které v rámci předmětného řízení byly podány.
23. Z obsahu správního spisu dále vyplývá, že dne 7. 3. 2018 prvostupňový správní orgán v řízení o žádosti o dodatečné stavební povolení vyzval stavebníka mj., aby doložil projektovou dokumentaci k dodatečnému povolení staveb vodních děl.
24. Ve správním spise je dále doložen protokol o místním šetření vyhotovený v řízení o dodatečném povolení stavby vodního díla ze dne 4. 4. 2019. V tomto protokolu je uvedeno, že zástupce žalobců předal správnímu orgánu námitky ze dne 3. 4. 2019 (poznámka soudu - ve správním spise se tyto nenachází) a zástupce žalobců dále namítal, že je navrhováno zcela jiné než reálně vybudované zařízení, že je třeba podrobně zadokumentovat skutečné provedení stávající stavby, přičemž stavebník nedodal fotodokumentaci, ani jiné doklady o zakrytých částech, ani projektovou dokumentaci

skutečného provedení stavby. Správní orgán v citovaném protokolu popsal skutečný stav věci tak, že z čističky odpadních vod je demontováno technologické zařízení a na odtoku do retenční nádrže je záslepka, v retenční nádrži číslo 1 dešťových vod se nachází menší množství znečištění z jímky na vyvážení (čističky odpadních vod), které se při vyvážení a špatné manipulaci dostalo propojovacím potrubím; soustava dešťových objektů je provedena podle předcházejících doložených dokladů. K tomu soud uvádí, že není zřejmé, jak a z čeho správní orgán dovodil, že znečištění v retenční nádrži dešťových vod se do ní mělo dostat popsáním způsobem a není ani uvedeno, podle jakých stavebníkem doložených dokladů má být soustava dešťových objektů provedena. V rámci tohoto místního šetření zástupce žalobců dále uvedl, že v čističce odpadních vod jsou vidět kaly, tedy retenční nádrž se používá i pro znečištěnou vodu, správním orgánem dovozovaný původ znečištění je nesmyslný.

25. Poté prvostupňový správní orgán přistoupil k vydání shora již citovaného rozhodnutí o odstranění pouze propojovacího potrubí (poznámka soudu - aniž by se například zabýval vypořádáním opakovaných rozsáhlých námitek žalobců vztahujících se mimo jiné k otázce, jaké objekty se vlastně na pozemku stavebníka nacházejí – ačkoliv to byl jeden z důvodů předchozího zrušení prvostupňového rozhodnutí žalovaným, viz shora).
26. Za uvedeného stavu je třeba zcela souhlasit s námitkami žalobců, že v rámci předmětného řízení o odstranění stavby nedošlo ke zjištění skutečného stavu věci, ani k vypořádání námitek v tomto směru žalobci uplatněnými a napadená rozhodnutí tak nemohou ani v tomto směru z pohledu přezkumu jejich zákonnosti obstát. K otázce skutečného rozsahu stavby/staveb nacházejících se na pozemku stavebníka nepřispívá ani jeho vyjádření o vybudování zařízení, jež má být technologickou špičkou z hlediska lidského poznání s náklady na vybudování, včetně sítí přesahujících částku jednoho milionu Kč, přičemž mělo být použito zařízení o řád vyšší, než které se běžně používá u rodinných domů (jak tvrdil stavebník ve svých podáních v předmětném správním řízení, například ze dne 24. 10. 2017, či 13. 8. 2019). Z důkazů provedených soudem v rámci nařízeno jednání (viz shora) se mimo jiné podává, že pokud jde například o čističku odpadních vod uvedenou v podkladech stavebníka, má se jednat o jeden z nejprodávanějších typů domovní čistírny v ČR určený pro čištění splaškové vody z individuálních rodinných domů, vhodnou i pro použití na chatách a chalupách (aktuální prodejní cena bez příslušenství 46 464 Kč včetně DPH), pokud jde o vsakovací tunely AS - Krecht DM-T 1600 M/60 je aktuálně nabízen jeden za částku 7 502 Kč s DPH, počáteční čelo tunelu za částku 2 662 Kč s DPH za kus, trubka DN 150 s délkou 5 m za částku 1 465 Kč s DPH a nádrž samonosná hranatá, obdobná, jak je popsána v projektové dokumentaci je aktuálně prodávána za částku 32 100 Kč s DPH). Tyto skutečnosti soud uvádí zcela na okraj, neboť podstatná z tohoto hlediska je nutnost prokázání správním orgánem rozsahu a typu vybudovaného zařízení, o němž je vedeno předmětné řízení o odstranění nepovolené stavby. Správní orgány se navíc nevypořádaly (jak shora uvedeno) s opakovanými a podrobnými námitkami žalobců o tom, že není známo, co vlastně bylo na pozemku stavebníka vybudováno, přičemž tuto skutečnost potvrdil ve svém vyjádření před soudem v rámci nařízeného jednání žalobce.
27. Žalobní námitku týkající se toho, že vsakovací zařízení, retenční nádrž, ani propojovací potrubí nemohl povolit obecný stavební úřad v roce 2012 a ani o tom nerozhodl, nelze vypořádat pro shora vytčenou absenci náležitého skutkového zjištění věci, jenž měly provést správní orgány.

28. Ze shora popsaných důvodů přistoupil krajský soud ke zrušení správních rozhodnutí obou stupňů, neboť jak jejich výroky, tak odůvodnění nemohou ze shora popsaných důvodů obstát (§ 78 odst. 1 a 3 s.ř.s.). V dalším řízení správní orgán shora vytčené vady napraví.

VII. Náklady řízení

29. Výrokem pod bodem II. bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, a to podle § 60 odst. 1 s.ř.s., dle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobci dosáhli v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto mají právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.
30. Odměna jejich advokáta a náhrada hotových výdajů byla stanovena podle § 35 odst. 2 s.ř.s. a vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V dané věci se jednalo o 4 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, vyjádření k věci a účast u jednání před soudem) za každého ze dvou žalobců, za něž byla původně žaloba podána, sníženou o 20 % podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu ve výši $6 \times 2\,480$ Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g)] a 1 úkon právní služby za účast zástupce žalobců při odročeném jednání, na němž došlo pouze k vyhlášení rozsudku (§ 11 odst. 1 písm. f) advokátního tarifu ve výši za oba žalobce celkem 2 480 Kč a o 5 režijních paušálů s těmito úkony spojenými podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu 5×300 Kč [i v případě, že advokát zastupuje 2 účastníky a provede přitom nějaký úkon právní služby, jde stále o 1 úkon bez ohledu na to, kolik účastníků advokát zastupuje; tomuto názoru odpovídá praxe Nejvyššího soudu (například usnesení ze dne 7. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 42/2014) i Nejvyššího správního soudu (srov. rozsudky ze dne 24. 7. 2013 sp. zn. 2 AOs 1/2013, nebo ze dne 25. 6. 2014, sp. zn. 6 As 95/2014) – tuto argumentaci soud uvádí s ohledem na vyčíslení nákladů řízení provedené jejich zástupcem]; celkem tedy 23 820 Kč. Náklady řízení dále spočívají v náhradě jízdních výdajů zástupce žalobce. Jízdní výdaje podle § 157 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb. spočívají v základní náhradě za každý 1 km jízdy a dále náhradě výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu. Podle § 1 písm. b) vyhlášky č. 511/2021 Sb. činí sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel u osobních silničních motorových vozidel 4,70 Kč/1 km jízdy. Zástupce žalobce uskutečnil cestu na trase Praha-Brno a zpět v délce 2×208 km osobním automobilem RZ 3A 50410. Výše základní náhrady za použití tohoto osobního automobilu po zaokrouhlení činí částku 1 955 Kč. Náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu při doložené spotřebě vozidla 5,2 l/10 km motorové nafty a při průměrné ceně pohonné hmoty za 11 36,10 Kč podle ust. § 4 písm. c) posledně citované vyhlášky činí částku ve výši po zaokrouhlení 781 Kč. Podle advokátního tarifu náleží advokátovi také náhrada za čas proměřený v souvislosti s poskytnutím právní služby při úkonech prováděných v místě, které není sídlem nebo bydlištěm advokáta, a to za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět. Zástupce žalobce cestou k soudnímu jednání na trase Praha-Brno a zpět proměřil čas v rozsahu 10 půlhodin, proto soud žalobcům přiznal podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu také náhradu v částce 1 000 Kč (10×100 Kč). Vzhledem ke skutečnosti, že zástupce žalobců je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku odpovídající této dani ve výši po zaokrouhlení 5 787 Kč. Celkové náklady řízení za zastoupení, včetně daně z přidané hodnoty a zaplaceného soudního poplatku (6 000 Kč) činí částku 39 343 Kč. Ke splnění povinnosti její úhrady byla žalovanému stanovena přiměřená lhůta.

31. Výrok o náhradě nákladů řízení v případě osoby zúčastněné na řízení vychází z ust. § 60 odst. 5 věty první s.ř.s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Protože soud v dané věci osobě zúčastněné nařízení žádnou povinnost neuložil, rozhodl tak, že tato osoba nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 28. 2. 2022

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu